

Wijk: Overtoomse Veld in Amsterdam
Thema 3 basisscholen ontwikkelen tot Community Centres

**Informatie t.b.v. de startconferentie van het project
'nieuwe coalities voor de wijk' op 14 september**

Korte schets van de problematiek in de wijk Overtoomse Veld

Overtoomse Veld behoort tot één van de naoorlogse buurten waar verschillende problemen samenkomen en cumuleren. De wijk Overtoomse Veld ligt in stadsdeel Slotervaart in Amsterdam-West en is een stedelijk vernieuwingsgebied. Er wonen 10.000 mensen in de wijk. Bijna 72% van de bewoners is van niet-Nederlandse afkomst. Er is in de wijk een grote stedelijke vernieuwingsopgave.

Doelstelling

De 3 basisscholen in Overtoomse Veld: de Ru Paré school, de professor Einsteinschool en de Huizingaschool ontwikkelen zich tot een zogenaamde Community-Centres. Doelstelling van het initiatief in het kader van 'nieuwe coalities in de wijk' is de komst van het Community Centres ter versnellen.

Een Community Centre is een plek waar naast onderwijs ook andere activiteiten aangeboden. De school is een natuurlijke ontmoetingsplek voor kinderen en hun ouders. Door een verbreding van de activiteiten voor de kinderen en hun ouders naar kunst, cultuur en sport, wordt hun maatschappelijke participatie vergroot en daarmee het vermogen om effectief een bijdrage te leveren aan de toename van de kansen van kinderen en een versterking van de maatschappelijke positie van hun ouders. Daarnaast worden activiteiten ontwikkelingen door instellingen als jeugdzorg, maatschappelijk werk, schoolmaatschappelijk werk, sociaal juridische hulpverlening (bv formulierenhulp), gezondheidszorg, politie en justitie, en leerplichtambtenaren.

Het adoptieteam

Het adoptieteam bestaat uit de volgende personen:

- De heer A. (Ahmed) Marcouch, Stadsdeelvoorzitter Slotervaart
- Mevrouw A.W.H. (Annet) Bertram, DG Wonen, ministerie VROM
- De heer S.R.A. (Steven) van Eijck, Operatie Jong

Adoptie minister is de heer G. (Gerrit) Zalm minister van Financiën

Aanpak en beoogde resultaten

- 1 november, ondertekening van het 4 jarenplan door alle betrokkenen
- Half oktober, er wordt naar gestreefd om minister Zalm een bezoek aan de school om daarmee bij alle betrokkenen de noodzaak voor verandering en het belang van het ondertekenen van het 4 jarenplan te benadrukken.
- 1 november tot 1 mei, oplossen van belemmeringen bij de totstandkoming van de ontwikkeling naar Community Centres.
- 1 mei 2007, de resultaten die de ouders, leerlingen, docenten, schoolleiding, overheidsorganisaties, bedrijven en de leden van het adoptieteam met elkaar hebben geboekt worden gevierd met een barbecue.

TOELICHTING

Het adoptieteam

Het adoptieteam om de 3 basisscholen in Overtoomse Veld te ontwikkelen tot Community Centres bestaat uit de volgende personen:

- De heer A. (Ahmed) Marcouch, Stadsdeelvoorzitter Slotervaart
- Mevrouw A.W.H. (Annet) Bertram, DG Wonen, ministerie VROM
- De heer S.R.A. (Steven) van Eijck, Operatie Jong

Adoptie minister is de heer G. (Gerrit) Zalm minister van Financiën

Aanleiding voor het project 'nieuwe coalities voor de wijk'

Waarom?

Als gevolg van de geconcentreerde aanwezigheid van vele maatschappelijke problemen in de achterstandswijken staat de kwaliteit van het leven onder druk. Vanuit diverse invalshoeken wordt gewerkt aan het verbeteren van deze wijken: verbeteren van woningen en woonomgeving, voorzieningen in de wijk, tegengaan van schooluitval en criminaliteit, vergroten van mogelijkheden tot werk, participatie, integratie, etc. Beslissingen die de leefbaarheid in wijken raken, worden op veel verschillende niveaus en door verschillende partijen genomen. Met de beste intenties werken partijen daardoor soms langs elkaar heen of zelfs tegen elkaar in. Dit kan verstrekkende gevolgen hebben voor de leefbaarheid en sociale cohesie in wijken.

Hoe?

In het project 'Nieuwe coalities voor de wijk' hebben lokale partijen samen met het Rijk, 13 aandachtswijken gekozen, waarin nieuwe coalities gestalte krijgen. Coalities die gezamenlijk kunnen komen tot aanpakken die niet hun oorsprong hebben in de logica van instituties maar die met inspiratie, energie en resultaatgerichtheid op zoek gaan naar aanpakken die werken. Centrale vraag in de zoektocht van deze nieuwe coalities is: **Wat maakt het verschil?** Kernwoorden in deze zoektocht zijn: ontkokerde aanpak, van klein naar groot, kabinetsbreed, tempo, impact op de werkwijze van de overheid, nieuwe samenwerkingsverbanden die verandering brengen, gebruik maken van elkaars expertise en netwerken, concrete resultaten.

Algemene aanpak

Voor elk van de 13 wijken zijn adoptieteams samengesteld. Deze adoptieteams bestaan uit een directeur-generaal, een wethouder van de gemeente waarin de wijk ligt en een onafhankelijk deskundige. De leden van de adoptieteams zetten zich in op het bereiken van concrete resultaten op 1 mei 2007 door:

- Het inzetten van hun netwerken om nieuwe partners te laten aansluiten bij de 'nieuwe coalitie'
- Het inbrengen van hun deskundigheid, zicht geven op concrete zaken die 'het verschil kunnen maken'.
- Inspiratie en energie geven aan het zoekproces naar 'Wat het verschil maakt'.
- Meedenken om obstakels als knellende regelgeving, institutionele kaders te overwinnen.

Korte schets van Overtoomse Veld

Korte beschrijving Overtoomse Veld

Overtoomse Veld behoort tot één van de naoorlogse buurten waar verschillende problemen samenkomen en cumuleren. De buurt Overtoomse Veld ligt in stadsdeel Slotervaart in Amsterdam-West en is een stedelijk vernieuwingsgebied

Bevolkingssamenstelling

Eind 2005 woonden er in Overtoomse Veld 9.617 mensen. Bijna 72% van de bewoners is van niet-Nederlandse afkomst. Voor heel Amsterdam is dit percentage 38%. De grootste groep bewoners met een etnisch culturele achtergrond wordt gevormd door de Marokkaanse gemeenschap met 33%. De Turkse en Surinaamse gemeenschap vormen respectievelijk 13% en 8% van de bevolking. De overige groep bewoners van niet Nederlandse afkomst vormt 18 % van de bevolking. In Overtoomse Veld is 41% van de bewoners jonger dan 25 jaar, 24 % van de bewoners is jonger dan 14 jaar. Het aandeel grote gezinnen met kinderen is hoog.

Stedelijke vernieuwingsopgave

De opgave van de stedelijke vernieuwing is om in Overtoomse Veld een nieuw leefmilieu te realiseren. Hiervoor is essentieel om de woningvoorraad te vernieuwen door middel van sloop gevolgd door gedifferentieerde nieuwbouw. Het plangebied wordt daarbij conform het ontwikkelingsplan Richting Parkstad 2011 getransformeerd van tuinstedelijke gebied naar stedelijk gebied, waar zowel wordt gewoond als gewerkt en waar de openbare ruimte echte verblijfsgebieden kent. Hierdoor ontstaat een bruisende, goed functionerende wijk met een positief imago.

In het plangebied wordt uitgegaan van de drie pijlers van de stedelijke vernieuwing: sociaal (investeren in mensen en maatschappelijk vastgoed), economie (investeren in werk) en ruimtelijk (investeren in de bebouwde omgeving) de stedelijke vernieuwing moet uitdrukkelijk een optelsom zijn van deze pijlers. Het voorlopige nieuwbouw programma ziet er als volgt uit:

- Aantal woningen: 2700
- Economisch programma: 45.800 m² bedrijfsvloeroppervlakte
- Voorzieningen: 22.000 m² bedrijfsvloeroppervlakte

Problemen in Overtoomse Veld

In Overtoomse Veld geldt dat:

- de helft van de inwoners geen betaalde baan heeft
- 1/3 van de bewoners leeft onder de armoede grens
- 70% van de vierjarigen naar school komt zonder een woord Nederlandse te spreken, de overige 30% via de voorschool enkele woorden kent.
- een belangrijk deel van de ouders analfabeet is in de Nederlandse taal
- in 50-60% van de gevallen sprake is van schooluitval
- 30% van de gezinnen in Overtoomse Veld zogenaamde multiprobleem gezinnen zijn
- er gezondheidsproblemen zijn
- er sprake is van veel huiselijk geweld

Doelstelling

Doel

De 3 basisscholen in Overtoomse Veld: de Ru Paré school, de professor Einsteinschool en de Huizingaschool ontwikkelen zich tot een zogenaamde Community-Centres. Doelstelling van het initiatief in het kader van 'nieuwe coalities in de wijk' is de komst van het Community Centres ter versnellen.

Een Community Centre is een plek waar naast onderwijs ook andere activiteiten aangeboden. De school is een natuurlijke ontmoetingsplek voor kinderen en hun ouders. Door een verbreding van de activiteiten voor de kinderen en hun ouders naar kunst, cultuur en sport, wordt hun maatschappelijke participatie vergroot en daarmee het vermogen om effectief een bijdrage te leveren aan de toename van de kansen van kinderen en een versterking van de maatschappelijke positie van hun ouders. Daarnaast worden activiteiten ontwikkelingen door instellingen als jeugdzorg, maatschappelijk werk, schoolmaatschappelijk werk, sociaal juridische hulpverlening (bv formulierhulp), gezondheidszorg, politie en justitie, en leerplichtambtenaren.

De scholen hebben overwegend Marokkaanse leerlingen. De scholen liggen in of aan de grens van gebieden waarin stedelijke vernieuwing plaats vindt. De drie basisscholen scholen in Overtoomse Veld, en de Ru Paré in het bijzonder, ervaren dagelijks de consequenties van de problemen in de wijk. Het zet het basisonderwijs onder druk in het behalen van de kerndoelen. Tijd voor taal(verwerving), respect voor verschillen in de Nederlandse samenleving en het zoeken naar 'de' verbindingen tussen culturen ten behoeve van een versterking van de kansen van de kinderen zijn belangrijke aandachtgebieden. Het opzetten van Community Centres betekent een stap voorwaarts.

Randvoorwaarden

Een belangrijke randvoorwaarde bij de ontwikkeling tot Community Centres is dat de kwaliteit van het onderwijs hierbij niet onder druk komt te staan. Een school is er in de eerste plaats om goed onderwijs te geven. De schoolleiding moet zich op de eerste plaats richten op haar core-business: het geven van goed onderwijs.

Zonder betrokkenheid geen succes

Ouders, leerlingen, docenten, schoolleiding en bestuur, overheidsorganisaties (zoals het stadsdeel, de gemeente Amsterdam, ministerie van OCW, GGD politie), bedrijven (zoals ondermeer de ondernemer Rahma el Mouden) en de leden van het adoptieteam maken dit project tot een succes. **Dit plan kan alleen slagen als er een grote betrokkenheid is vanuit de wijk.** We gaan met elkaar op reis, waarbij we eerbied en respect geven aan de ander en we plezier beleven aan het maken van 3 basisscholen tot de 'parels' van de wijk!!!

Speciale positie van de Ru Paré school

In de ontwikkeling naar nieuwe coalities is de adoptie van een school door minister Zalm benoemd. De Ru Paré school is door de inspectie als een van de 10 slechte scholen van Amsterdam benoemd. De school kent een historie van (te) snel wisselend management met alle gevolgen van dien. De school werkt hard aan de verbetering van zijn onderwijs. In de communicatie-activiteiten rond dit project (zoals een bezoek van minister Zalm) ligt de focus op de Ru Paré school. De Ru Paré school staat met andere woorden symbool kiezen voor de activiteiten in dit project. Immers op deze school zijn de problemen het grootst.

Beoogde resultaten

- 1 november
1 november ondertekening van het 4 jarenplan door alle betrokkenen
- 1 november tot 1 mei
Oplossen van belemmeringen bij de totstandkoming van de ontwikkeling naar Community Centres.
- 1 mei 2007
1 mei worden de resultaten die de ouders, leerlingen, docenten, schoolleiding, overheidsorganisaties, bedrijven en de leden van het adoptieteam met elkaar hebben geboekt worden gevierd met een barbecue.

Ruwe schets van aanpak

- Tot nu inventariseren van ideeën en problemen.
De gesprekken die tot nu toe zijn gevoerd hebben geleid tot deze opzet en hebben ook al een aantal problemen en kansrijke ideeën naar voren gebracht. Bijvoorbeeld:
 - Het betrekken van bedrijven creëert kansen! (bijvoorbeeld inrichten van een computerlokaal)
 - Kinderen zouden 'buddies' te kunnen krijgen, inspirerende voorbeelden van jonge volwassenen uit hun eigen wijk.
 - De problemen rond het vorm geven van 'dagarrangementen'
 - Het gegeven dat er verschillende CAO's gelden rond de scholing en zorg van kinderen.
- Eind september
Eind september komen de sleutelfiguren voor het opstellen van een 4-jarenplan een dagdeel bij elkaar om een concept 4 jarenplan op te stellen.

- Half oktober
Half oktober brengt minister Zalm een bezoek aan de school om daarmee bij alle betrokkenen de noodzaak voor verandering en het belang van het ondertekenen van het 4 jarenplan te benadrukken.
- 1 november
1 november ondertekening van het 4 jarenplan door alle betrokkenen. Hierin worden de volgende zaken vastgelegd.
 - doelstelling(en) zijn benoemd
 - tussendoelen zijn benoemd
 - afspraken zijn gemaakt over wat elk der partijen gaat doen en wanneer
 - de financiering van het project
 - het inrichten van de monitor
- 1 november tot 1 mei
Oplossen van belemmeringen bij de totstandkoming van de ontwikkeling naar Community Centres.
- 1 mei 2007
1 mei worden de resultaten die de ouders, leerlingen, docenten, schoolleiding, overheidsorganisaties, bedrijven en de leden van het adoptieteam met elkaar hebben geboekt gevierd met een barbecue.